

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Helyben:	60 f.	Vidéken:	1 K —
1 óra	1 K 80 "	1 óra	3 " —
1 évre	3 " 60 "	1 évre	6 " —
1 évre	7 " 20 "	1 évre	12 " —

Főszerkesztő és lapkiadó: **Baranyay Lajos**,
Felelős szerkesztő: **Major Mihály**.

Megjelenik: minden hétköznap este 6 órakor.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Telefon 208.
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsdekben.

Engem

senki sem kérdezett meg, hogy miként vélekedem a Lukács-Désy ügy máj, itéletutáni stádiumában. Hanem azért elmondom,

Gyerekkoromban láttam egyszer egy cigányverekedést. Csúnya, sőt utálatos volt nagyon. A birkózó felek egyike, egy nagy tőhötöm ember sokáig tartotta leszorítva a kisebbiket. Hogy-hogy nem, a küzdelem hevében, nagy súlyában bizakodva, figyelmen lett az íromba győztes s az izmos, ügyes kicsiny felülkerült. De csak rövid időre. Ennek is fejébe szállt a dicsőség, hencegni kezdett s újra a másik, a nagy, a hústömeg került felül. A bosszú reitentes volt. Útötte, verte, gyúrta, tiporta, öklözte, rúgta legyőzött társát, mindaddig, míg az vérbefagyva egészen tehetetlen nem lett.

Ilyennek látom én az utolsó évtized magyar parlamentjének váltógazdaságát. Az ellenzék el lehet készülve a legrosszabbra. Lesz itt erőszak, vesztegetés, megfélemlítés, csendő, főszoigabíró, választási elnök, pavlikozás, ítélkezés, felmentés olyan, aminő nem volt a világ kezdetétől fogva és nem is lesz. Boldog lesz az a függetlenségi anya, aki nem szül gyermeket s akik szülnek, azok félős kisdedeiket nem kéményseprővel, nem is az ördöggel, hanem Pavlikkal, Lukácssal, Tiszával fogják ijeszteni.

Beborult az ég felettünk egészen.

Hanem azért Lukácsék el-

számítják magukat. Brennusoknak tartják magukat, kik beledobták a mérleg serpenyőjébe a kardjukat s azt mondják: vae victis! Csak egyet felejtenek el: azt, hogy eljött az az idő, mikor a galloknál tiszteletét tette Julius Caesar.

Addig pedig, nyájas olvasó, ha látsz az utcán komor, rákvörösszinben játszó arcu embereket, kik szótlánul, szemlesütve mennek el melletted, tudd meg, hogy azok a nemzeti munkapárt hivei, kik a Désy-Lukács-perről elmélkednek, ahol néhány hirtelen megbetegedett s szanatóriumba került becsús és tanu kivételével senki a bírák és tanu, vádlók és védők közül öngyilkos nem lett, sőt meg sem öszült, mint ahogy az ilyen nagy lelki emóciók között néha megszokott történni.

Az ember.

A „Fejérmegyesi Napló” tárcája.
(Vége.)

Dömsödy Imrét elfutotta a mérleg. Nagy indulatok csaptak ki szemeiből.

— Látod, így törődsz te velem. Tudod, hogy haragszom, megtiltottam és mégis levelezel velem. Ugy-e jajgat, ugy-e fáj neki az élet. Ez a büntetés. Minél keményebb, minél szigorubb, annál igazságosabb. Most futna hozzánk ugy-e, most jók lennének ezek az öreg falak, hogy kipihenje köztünk az élet korbácsolásait? Most jönne vissza megtörtén, kézcsoóko, alázatossággal. Nem kell, nem akarom látni soha többé.

— A leányod, Imre...
— Csak volt. Már nem az!
— Megbűnhődött, nagyon megbűnhődött.

Felcsattant az ember hangja keményen, ércesen és szilárdan, mint a kő.

— Jól van; nagyon jól van. Ezt szeretem hallani. Emlékszel, Anna? Hídeg volt: a levegőben, szívünk-

ben; mindenütt fagy, jég, dermedés — és nem kaptunk csepp meleget sem akkor.

— Szeretett; nagyon szeretett, Imre.

— Hát én nem szerettem? Hát te nem szeretted? Es mégis... En nem tudok, nem akarok megbocsátani. Te... te...

— Én az anyja vagyok, Imre.

— Te a feleségem vagy. Elsősorban a feleségem. Aki engem megtagad, téged is megtagadott. Ne lássak könnyet szemeidben. Anna. Légy vidám, mint illik ahhoz, aki elégtételt kapott. Es fehér ruhában lássalak, Anna; mindig fehér ruhában, színes szalagokkal, mint aki örül és boldog.

Anna, a szegény szomorú Anna elfordította fejét, be a homályokat rajtegető sarkok felé. Es mialatt rendezgetett, rakódott, nagy, kövér, könnyecseppek peregtek alá szeméből. Azután egyszerre csak fölemelte fejét és elcsukló hangon, de hősies bátorsággal mondotta ki azt, ami majd megfullasztotta.

— Szivtelen vagy Imre... Szivtelen...

Az ember, aki belevágta tekinte-

Ijesztő

számmal szaporítja városunk évenként a tüdőbetegek szomorú statisztikáját. A végösszeghez legalább is a két százás számot következetesen mindig odairatja. Sőt természetének megtagadásával ebben minden évben haladást produkál, vagyis elszomorítóan emelkedik nálunk a tüdővész áldozatainak száma. Ha ennek az igazán elszomorító jelenségnek okát keressük, mindenesetre azon általános jelenségekre kell visszatérnünk, amelyek az országos statisztikát teremtik meg. Nálunk azonban egy speciális főbaj van, amely a tüdővésznek a legjobb barátja, s ez a fzhérvári nedves lakások.

Városunkban a nedves talajviszonyoknál fogva csaknem minden lakás nedves. Természetesen kivételt képeznek azon új házak, amelyek a modern építészet szerint készültek.

tét a naparanyos, reszkető levegőbe, megütődve hirtelen nézett rá.

— Miért mondd? Nem igaz. Csak igazságos.

Hanem Anna már előtte állt. Mintha kicsérlették volna. Új, szokatlan ragyogás ült szemeiben, ami fényt vetett az egész arcra, amely most már nem volt se ijedt, se remegős.

— Az vagy. Szivtelen. A saját véred idegen hozzád. Elhagynád pusztulni csak azért, mert fiatal volt, ostoba és hitte, hogy a szerelem minden mást pótol: vagyont, tekintélyt, megbecsülést. Es én mondom: boldog lehetett volna, ha az a másik nem gazember. De az? Hallod? Veri a feleségét! Hallod? Veri!...

Az ember csodálkozva, hitetlenül nézett rá.

— Nem igaz, Anna. Es te hiszed?

— Hiszem. Imre, segíts rajta!

— Én, akit megtagadott, elhagyott? Nem, Anna, azt nem teszem, viselje sorsát. Nem akarom látni többé. Es fölszisszent, mert az oldalába érős, nehéz lájás szállt ismét. Hívó hangja végig zúgott újra a nagy házon.

— Borcsa, hej, Borcsa!

Sövegjártó János

hazai és rumburgi vászon-áruháza barátok épülete,

ÁZELŐTT: ÖZV. HANEL ANTALNÉ
OLCSÓ SZABOTT ÁRAK

Mai lapunk 4 oldal.

A régi külvárosi lakások, különösen a szegényebb osztály lakásai valóságos betegségeknek a melegágyai. A nedves falak és padló, alacsony, dohos, penészes, miázmás levegőjű szobák még a vas egészségét is megőrölnék. És ezekben az odokban laknak már egyébként is gyenge, nagycsaládu szegényemberek. A fertőzés szinte elképzelhetetlen s egymásután viszik ki a szerencsétleneket a temető sírjába, ahol ha felírják a halál okát, minden negyedik-ötödik sirmál azt olvasnánk, hogy a tüdővész vitte a sírba.

Vád és rágalom volna, ha azt mondanánk, hogy a város ölbetett kézzel nézi ezt a veszedelmet. Küzd ellene különféle módon. Van szanatóriuma, egészséges táplálékkal, pénzzel látják el a szerencsétleneket, szóval szívén viseli ezt a kegyetlen veszedelmet, mely annyi életerőt tör össze a virágzó ifjúságban, az élet derekán. Egyre azonban nem gondolunk: a nedves lakások csökkentésére.

Nem követeljük az óvintézkedéseket a házak építésénél, javításánál. Megengedjük, hogy közvetlen a nedves talajra építsük a házat, amelynek padlóját a föld színétől, csak az ugy-

A dalolás elcsöndesült odakünn. Borcsa jött, miután előbb csattanva vágódott be mögötte egy ajtó. Erős, izmos alakja befeszkelődött az ajtó keretébe, onnan kiáltott be csak úgy félvállról, dacosan.
— Mi tetszik, megint?
Dömsúly hangja csendesebbre vált.

— Az oldalam... nagyon fáig megint az oldalam, Borcsa.

A leány fölragotta a vállát.

— Hát mit csináljak? Csak nem kenegethetem reggeltől estig? Egyéb dolgom is van.

Es már fordult kifelé. Az öreg, szomorú kis asszony csendesen ingatta fejét.

— No, látod? Ha lenne valaki, aki rendben tartana! Te beteg vagy — és én gyöngye...

Az ember nem felett. Csak nézett bele a tündökölő napsugárba, mely virágokat fakasztott odakünn és üde, friss szőnyeget hozott a nemrég szomorúan kopasz földre.

Es mikor már alkonyi árnyak usztak a levegőben és messziről jött kocsi dübörgése verte föl a csendet, megdobbant szívvel vándorolt az ablakhoz, hogy nem válnak-e ki a leborult homályból jól ismert, rég nem látott arcvonások. Olyanok, amelyek reszketve, félelemtoljesen fordulnak feléje, de amelyek, mint valami zárt könyv némán rejlő kincseket hordanak.
— Mit akarsz? Visszajöttél ugy-e? Látod... na, látod.

Es ahogy Anna, a fehérruhás, szomorú öreg asszony új érzések melegével szemében berohant, ugyanazon a hangon adta ki rendeletét, rámutatva az enyhé, sápadt színű ruhára;

— Most már ledobhatod ezt a him-lomot. Hanem a Borcsát el kell csapni. Tüstént, rögtön kergese ki!

Törökne-Kovacs Hermin.

nevezett vánkosa választja el. Így természetesen nem csökkentjük, hanem növeljük a nedves lakások, a penész fészkek számát.

Pedig ha erre nagyobb gondot fordítanánk, ha iparkodnánk a lakások egészségügyi viszonyait javítani, különösen a szegény nép lakásmizeriáit enyhíteni, bizonyára erős gátat vetnénk a romboló tuberkulózisnak.

Es kinek is kellene ebben a jó példával előljárni? Ugyebár a városnak? A város azonban maga is ilyen penészdudoknak tulajdonosa. Ilyen troglodita penészkamrákban lakatja pld. a belvárosi plébánost, a belvárosi segédlelkészeket, a szömörceutcai igazgatótanítót.

Mikor jön el nálunk is a közegészségügynek országa? (:)

GYANUS IDEGENEK.

— Nekem nincs mit vesztenem!

Tegnap még csak kis hirt ir-tunk arról, hogy három gyanús idegent fogott el a rendőrség a városban s mára már cikké nőtte ki magát ez a kis rendőri hír.

A letartóztatott triumvirátus, melynek Szabó Dezső, Káposztás György és Vukov Mihály a tagjai, más színben áll ma a rendőrség előtt, mint tegnap. Mind a három büntetlen előéletűnek mondotta magát, pedig miként a megérkezett hatósági választáviratokból kitűnik, jó néhány évi fegyház ült együtt abban a szűk rendőri fogdában.

Szabó Dezső csarnaki (Győr-megye) illetőségű foglalkozás nélküli csavargó 4 szer volt rablásért és 6 szor betöréses lopásért büntetve. Pápai Nándor pénzügyi igazgató lakásán is koldult. Mikor pedig a rendőrelfogta, fogait vicsorgatva mondta:

— Vigyázzon magára, mert nekem nincs mit vesztenem!

Ezért a fenyegetésért külön veszik még majd elő.

Káposztás Györgyről pedig azt az információt kapta a rendőrség, hogy gyöngyösi illetőségű, sikkasztásért, lopásért többször volt büntetve s különösen arról nevezetes, hogy 20 év óta tisztán, azaz hogy inkább csupán csavargásból él.

Vukov Mihály kaesmári (Bács-megye) illetőségű csavargó, kinek több apró bűn nyomja a lelkiismeretét. A rendőrség tovább érdeklődik a gyanus vendégek iránt.

OROSZ KÉMET FOGTAK SZEKESFEHÉRVÁROTT.

Még mindig kísért a háboru réme. A vér és puszkapor szagu balkáni szélről megfertőzött levegőben röpködnek a vészmadarak, a kérek.

A hajmáskéri csendőrség tegnap táviratilag arra kérte a székesfehérvári rendőrséget, hogy egy gyanus férfit, aki a Veszprémfelől jövő vonattal esetleg ideérkezik, fogja el. A távirat közölte a személyleírását s az annak megfelelő egyén meg is érkezett. A rendőrség lefűlelte.

Teodor Kolcsnikov a neve s oroszországi illetőségű. Ennyit a rála talált levelekből meg lehetett állapítani. Többet egyelőre nem, mert csak oroszul s egy nagyon keveset olaszul tud beszélni. Megmotozása meglepő eredménnyel járt. Mindenekelőtt

megtalálták nála a hajmáskéri vasútállomás és a vasutról a lőterparancsnokság épületéhez vezető út rajzát. Azután pedig nemcsak a terepeket és a táborn ábrázoló, hanem az egyes ágyukra vonatkozó számozott rajzok kerültek ki a bőröndjéből.

Szinte nem is kétes, hanem egészen bizonyos, hogy egy veszedelmes orosz kém került hurokra, aki a monarchia legfontosabb tüzérségi lőteréről szerzett be tisztaképeket. A hajmáskéri csendőrség ugylátszik nálátszik napok óta figyelte és a gyanus ember bizonyára szökve iparkodott a szeme elől menekülni.

Teodor Kolcsnikovot a rendőrség letartóztatta.

BUCSU- hangverseny.

A Székesfehérvári Zenekedvelők Egyesülete 1913. évi február hó 23-án rendezi Thomán István tanár, zongoraművész, Somssich András zongoraművész, az egyesület és a székesfehérvári m. kir. V. honvédkerületi zenekar utolsó közreműködésével a XXXIV. fűharmóniai hangversenyt. Karnagy: Frycsaj Richard.

Műsor:

I.

a) Mendelssohn: „Ruy Blas” Nyitány.

b) Beethoven: Zongoraverseny Es Dur Allegro—Adagio—Presto. Zenekar kísérettel. Előadja: Thomán István.

c) Poenitz: „Északi Ballada” (Es moll) Hárfá sóló. Zenekar kísérettel Frycsaj R.-tól.

d) Liszt F.: Zongoraverseny. A Dur. Zenekar kísérettel. Előadja: Somssich András.

II.

Veni-vidi-vici. Hódolati induló Frycsaj Richardtól.

Kezdeté este fél 6 órakor.

*

Az ugyanezen nap estéjén a Fekete Sasban rendezendő bucsubankettre, tekintettel a jelentkezők óriási számára, csak szomhaton délig fogad el jelentkezéseket a rendezőség Schmelzer Jákó nádor-utcai díszműáru kereskedésében.

Városi ügyek.

Vízmerői órák beszerzése,

A városi vízvezetékhez szükséges vízmérő órák együttes szállítására hirdetett árlejtésre beérkezett ajánlatokat tegnap bontotta fel a városi tanács.

Ajánlatot tettek a következő cégek:

Index társulat (Kunz) 41655—K
Magy. Vízmérőgyár . 29130—K
Schnitzl Ede . . . 36315—K
Magy. fém- és lámpa-
árugyár r. t . . . 35450—K
alternatív . . . 37016—K
Vízmerőművek társ. 29130—K

Az építés vezetőség javaslata alapján a közgyűlés fogja eldönteni, hogy melyik cég kapja meg a szállítást.

Építészeti rajzoló. A székesfehérvári mernöki hivatalnak okveti lenül szüksége van egy építészeti rajzolóra, mert anélkül a sok munká nem lehet rendben és gyorsan el végezni. A spóroló bizottság tegnapi ülésén Varga Elemér főmérnök erre vonatkozólag előterjesztést tett, amit a kifejtett indokok alapján a bizottság tagjai egyhangulag el is fogadtak. A bizottság indítványozni fogja egy építészeti rajzoló alkalmazását.

— Ne felejtsük el, hogy a liberálisok, szabadkőművesek és szociáldemokraták tolvajnyelvén „a klerikalizmus” a kath. vallást, vagyis a kath. egyházat jelent. Ha valakit klerikalizs-nak mondanak, ugyanazon tolvajnyelv szerint annyit tesz, hogy az illető hű és derék katolikus ember. Találón mondja valaki: A „klerikalizmus” okos, ravasz emberek találmánya, hogy az ostobák felüljenek neki.

HIREK.

Naptár.

Február 21. Péntek
R. Kath.: Szeverinán.
Pro.: Szeverinán.
Gör.: Zakariás.
Nap kel: 6 ó 50. nyugszik 5 ó 30.
Hold kel: 6 ó 12. nyugszik 7 ó 17.

— **Személyi hír.** Gróf Széchenyi Viktor főispán tegnap külföldre utazott s utjáról március 5-én tér vissza hivatalába.

— **Eljegyzés.** Chapó Gyula kapuvári járásbíró, aki hosszabb időn keresztül mint bíró városunkban működött, eljegyezte néhai Farkas Sándor móri járásbíró özvegyét.

— **Királyi kintetés.** Poór Jakab a Generali biztosító társaság igazgatóját és a székesfehérvári közgazdasági bank igazgatóságának alelnökét a király udvari tanácsossá nevezte ki.

— **Olaszországi tanulmányút.** Az Országos Katholikus Szövetség a húsvéti szünidő alatt tanárok, tanárnők és tanulók számára olaszországi tanulmányutat rendez, mely Budapestről március 17-én indul és Nápolyon, Pompein, Monte-Cassinon s Rómán át 26-án érkezik vissza. A szövetség az ilyen utazások közművelődési hatására való tekintettel vette föl programjába ennek rendezését. Már eddig erős érdeklődés mutatkozik iránta, hogy jelentős eseményként fog beilleszkedni a tanítással foglalkozók és a tanulók életébe.

— **Értesítés.** A helybeli „emmausi imatársulat” rendez évi közgyűlése f. hó 23-án, vasárnap d. e. 10 órakor lesz a belvárosi kath. kör helyiségeiben. A közgyűlést a székesegyházban 7 órakor tartandó szentmise előzi meg.

— **A Népszövetség** februári ülései megérkeztek. Kiosztásuk vasárnap d. e. 11 órakor. A tagsági díjak minél előbb beszédendők.

— **És a sajtó!** Volna megint alkalma bőven közkezeletre hozni le. Hisz évről-évre megjön az országos botrány: ott engedék teszik tönkre a hazai borkereskedelmet, itt a villamos-társulatok pénztárából tűnnek el milliók, ma meg egy magyar a vasutak terén tevékenykedik közgazdaságilag. És ezek az esetek mind-mind csakis egyfélék, egy viharögletekből, egy társadalmi vagy nemzetiségi vagy milyen genreből pattannak elő. A sajtó kénytelen tárgyalni az eseteket — egyenkint, de óvatosan őrizkedik attól, hogy össze ne foglaljon, szinteztst ne alkosson, közkezeletre ne vonjon le. Legfeljebb nekiugrik Barátnak, meg Lukács Lászlónak, meg tán a „magyar genyry” meg a „papi erkölcs” kiéltéségéről! Hogy tültenne akkor hasábkon át getyrogom és szekularizáció után! Így azonban az esetet meghagyja „eseteknek” nem általánosan, még csak közkezeletre sem von le, sőt ezáltal a szokásos szociológiai „megállapításoktól” is tartózkodik. Mert hiszen nem magyarról és még

kevésbé egyházirol van szó. Sőt. Annak a kategóriának egy típusáról melyből ki tudná már megmondani hányadik Pallós jött elő boldogítani e hon, de amelyből még tízszer annyi is jöhet, mielőtt a „magyar” sajtó előtt elvesztené a szent és sérthetetlen jellegét.

Fogak Kovács Dezső műfogászatú terében
Zzékesfehérvár (Rözsä-u. 5 sz. a., ■
Sirci templommal szemben).

— **Tejcsarnok.** Tegnap ismét razzitát tartott a rendőrség a tejárusok körében. Összesen 7 gazdától vettek tej, tejfel és vaj mintát, melyek többé kevésbé gyanusak s melyek már oda át is vannak a vegyvizsgáló állomáson.

Minden szerdán és pénteken
FRISS DUNAI PONTY, BALATONI FOGAS, SÜLLŐ ÉS CSUKA
kapható Hirtling Kálmán csemegé üzletében. Telefon 207.

— **Szegény munkások.** Weiner Jakab felsőszevériánói bérjáró, a székesfehérvári rendőrséghez intézett panasz szerint még mindig nem fizette ki azt az 50 rutén munkást, akik a múlt évben kora tavasztól késő őszig neki dolgoztak. A Beregmegebe való munkásoknak hazaszállításukkor is csak Miskolcig váltotta meg a jegyet. A munkások előjáróságuk útján még több ezer koronát kérnek. A rendőrség a panaszt áttette a szolgabíróságra.

Székesfehérvár egyedüli kizárólagos kávé és tea üzlete a
FIUMEI kávébehozatal.
Telefon 250.

— **A vígyázatlan hajtás** követséje. Kozula István Széchenyi utca 156 sz. alatti és Tischler József maroshegyi lakos fuvarosok f. hó 19-én estefelől kocsijaikkal gyorsan hajtattak a vasúti állomás előtti térségen, ahol a két kocsi összeütközött és Kozula István oly szerencsétlenül esett ki az ülésből, hogy ballába eörtött. A vígyázatlan hajtás miatt a rendőrség megindította az eljárást.

Mindennemü drogeriai cikket ALBA drogeriában vegyünk.

Tanulmányok.

Írta: Dr. Bierbauer Viktor
(Folytatás.)

Vizjavítás ozonizálással.

A jó ivóvíznek teljesen tisztának kell lenni. A zavarodást különböző a vízben oldatlan állapotban lévő dolgok okozhatják. Ezek lehetnek ép úgy ártalmasok, mint ártalmatlanok. Mikroszkopikus vizsgálat kerestül viendő a víz vizsgálatánál. Az ozonizálást a vízben a bikarbonátokból a C O₂ elszállása után állásközben észleljük, melyek a vízből kicsapódnak, mert a bikarbonátok oldható vegyületek, míg a karbonátok kevésbé. Ha a zavarodás fehérés színű, úgy azt a mész és magnézium okozza, míg ha barnás, úgy a víz vastartalma. A jó ivóvíz színtelen, mert ásványi alkotórészei színtelenül oldódnak. Ha a víz sárgás, úgy valószínű, hogy emberi, állati, növényi eredetű szennyeződés van. Ha a víz állásköz-

ben sárgul meglehet, hogy jódattal. Ha a sárgulást a napfény behatása alatt kivágódott jód okozhatja. Klorofompróba ezt bizonyítja.

Így a víz színes ugyan, de átetsz. Ha a zavaros víz szűrés után megtisztult, úgy a vízben lévő agyag szemcsék a szűrőpapíron maradnak. Zavarossá, elszinesedétté teszik a vizet a benne lévő moszatok és fonalas gombák. A víz színe ilyenkor barnás-zöld. A víz színét magas íveghengerben vizsgáljuk, s fehér írópapírosra téve felülről lefelé az egész víz oszlopon keresztül nézzük. A jó ivóvizttől megkülönböztetjük, hogy szagtalan legyen. A víz könnyen felveszi a vele érintkező gázok szagát. A világító gáz szaga könnyen átmegy a vízbe, ha a kut közelében gázcsőrepedés történik. Kénhidrogén szag rothadást árul el kén tartalmú anyagok bomlása felől, ez különösen a fűtőleves kutakban észlelhető. A mely fúrású vagy artézi kutak vizének kénhidrogén szaga nem szel a kutak szennyezettsége mellett. Sokszor a víz nem adja le szagát a merítéskor, hanem csak ha kissé felmelegítjük. A jó ivóvíznek nem legyen semmi mellékíze. Az édeskes víz szennyeződésre mutat. A vízben oldott sók különösen a mészsók adják meg az ízt. A kis mennyiségű C² nem befolyásolja a víz ízeit, csak ha, nagyobb mennyiségben van jelen, Ásványvizek. A káposzlásmegyerről Budapestre vezetett vízben 12—19 milligramm a C² mennyiség, más ivóvizekben rendszeren 32—40 milligramm. Ezek híjjával a víz ízeletlen. A víz hőfoka is határoz. Legtöbb a 8—12 C fokú kutviz, az ennél hidegebb nem szolgál egészségre, mert könnyen emésztési zavarokat okozhat.

A víz görösövi vizsgálata a vízben suspendált anyagokat mutatja ki. E célra a vizet leüleltítjük, megsűrűljük, vagy kicsentrifugáljuk. A szűrőkről levett visszamaradt viz azonban kevésbé alkalmas a vizsgálata, mert a szűrőző papírosról is keveredhetik anyag görösövínk alá (papíros alkotórészek), melyek zavarhatnak vizgálatainkban. Rendszeren 15—20 liternyi vízmennyiségből származó üledékből veszünk s mintegy 300-szoros nagyítást használunk. Találhatunk ásványi alkotórészeket, homok vagy agyag szemcséket, találhatunk növényi vagy állati szennyet, kender rost, pamutszáliból való részeket len kender részt, rovar részeit, szárnydarab, tábrész stb. esetleg ürülék alkotórészeket, pl. korpá alkotórészt, sükér sejtet, epétől sárgás barnára festett izomrostokat. A kutba jutott mosóvíz alkotórészeit, krumpli és buza keményítő szemcséket s ilyen hig lugoldattal ezeket meg is festhetjük, vagy festés nélkül apró kék szemcséket, mely a kékítő víztől származik. Nem ritkák bizonyos bélférgek pectei sem. Ahol téglások, szénbányások lakkak a dochmitus duodenális gyakori.

Ezek 5—6-szor nagyobbak, mint az ember vörös vérséjtjei, egy vagy két maggal. A pámlilka gilisza petéi, a taenia solium, a borsókás disznótól, a taenia mediocanelláta pedig a marhától származik. Ezen a görösövi vizgálatnál infusorik is fellelhetők, ezek rendszeren csillókkal vannak ellátva. A taenia azaz galambféreg érett és levált izével levolódnak el a bélből ürülékkel keverve, esetleg kutyából. Az állatgyomrában át bejutnak a bélsőbe s ott az emésztés nedv, a pete tokját feltelev, a kiszabaduló embrió

megtapad a bél nyálkahártyáján s bekerülhet a vérkeringésbe s borsókás lesz belőle. Ezen borsókában már megvan a galandféreg magja is. Az állatok húsválal kerül az ember emésztő szerveibe. A botriocéfalus latus a hal húsválal kerülhet belénk. Ezen borsókás tokja a béhen feloldatván, a galandféreg fejecse horgok és szívókorongok segítségével, a bél nyálkahártyájához tapadva, 3—4 méteres galandféreggé fejlődhetik. Az infusóriáknak úgy látszik semmi közegészségi jelentősége nincs, sőt a bakteriumok képezik táplálékukat. Egyesek csak a tiszta vizet szeretik, míg mások csak a szennyes vízben élnek meg.

Folyt. köv.

Szigeti kamarai fényképész naponta tetemesen mérsékelt árszabás mellett első rangú kifogástalan munkával szolgálja ki a nagyérdemű közönséget. Vasár és ünnepnapokon ezen felül a régi 30 %-os kedvezmény fent marad.

Színház.

Február 19.

A második Király-est.

Minden jegy elfogyott, az állóhelyeken ember-ember hátán. Akik nem kaptak már elsőrendű zárszéket, azok is elmentek az állóhelyre, mert **Király Ernő** látni kell. Az első est publikuma ugyanis olyan elragadtatással beszél mindentűl Magyarország ezidőszertől férfi Zsaszájáról, hogyha ötször akora lett volna a színház, akkor is zsufolt házába gyönyörködhetett volna a direktor.

A **Kisgróf** Király Ernő legkibűnbőbb szerepének egyike, melyben szép alkalma van, hogy művészetét ragyogtathassa. Nagy gitárja is. Megjelenése imponáló s minden további mozdulata csupa sikk, csupa elegancia. Mintha tényleg egy szeleburdi kis gróft látunk volna magunk előtt hangulatból hangulatba esni, de mindig hangulatból hangulatba. Hol mint bohókás gyerekek pajzán kedvel, hol meg mint nagy művész csupa szívvel és lélekkel énekel s különösen az első felvonást befejező **Julius éji jelenet** úgy hozta ki, hogy a közönséget valószággal elbűvölte. A vendégművész kitünő játéktá azonban kétszer-háromszor kellemetlen incidens zavarta meg. Kovács Lili aki különösen jól játszott, kétszer is olyan hánisan énekel, amit igazán nem tudunk másnak, mint vígyázatlanságának betudni. Na és **Kürti Böske** hogyan jutott Jászai szerepéhez? Csak egyet lehet róla megjegyezni, azt, hogy a szoknyája ezalkalommal sokkal repedtebb volt, mint máskor. **Szántó** mint kitünő Kocsonyát **Békefi** az utóelhetetlen tréningkzentés tavalyról ismertjük. Nagyszerű és igen ötletes **Volbaróti** a színiidektor szerepében. Mr.

Hetiműsor:

Péntek: Arany ember leszállított helyárak.
Szombat: Kedves Augustin opelette ujdonság.

Székeshvár szab. kir. város polgármestere.
1798/1913. szám.

Baranyay Lajos Fejérmegyei Napló főszerkesztőjének és lapfőigazgatójának kérvénye, melyben a Fejérmegyei Napló című politikai napilap utcai elárúsítását kéri.

Határozat.

A Fejérmegyei Napló című politikai napilap utcai elárúsítására vonatkozó 13334/1912. számú határozattal adott engedélyt a 136000/1912. számú belügyminiszteri körrendelet alapján 1913. évi május hó 24. napjáig meghosszabbítottam.

Figyelmeztetem folyamodót, hogy a 136000/1912. számú belügyminiszteri körrendelet értelmében az egyes hirdetések utcai elárúsításuk megkezdése előtt hozzámmal be kell mutatni, továbbá hogy az engedélyezett sajtótermékek házalás utján vagy utcákon és nyílt tereken való terjesztésével csak olyan egyének bízhatnak meg, akiknek a rendőrfőkapitánytól a hivatkozott körrendelet 9. §-ában kiadott arcképes újságelárúsítói igazolványuk van.

Az engedélyest figyelmeztetem arra is, hogy tilos az olyan sajtótermék terjesztése, amely a közönség megtévesztése céljából külső, vagy belső oldalain olyan feltűnő címeket tartalmaz, amelyek nyilvánvaló valótlanosságok, vagy a közlemény tartalmát nem fedik; tilos továbbá olyan című és alakú sajtótermék terjesztése, amelynek címe és alakja egy más ismert és elterjedt sajtótermékhez annyira hasonló, hogy ezzel a közönség megtéveszthető; végül tilos sajtótermék útján olyan közlemények terjesztése, amelyek a közrendet veszélyeztetik, a szemérmeket közérkölciséget sértik, a családi élet belső ügyeit sértő módon tárgyalják, vagy valamely hitfelekezet elleni gyűlölet felkeltésére irányulnak.

Utasítom továbbá, hogy elárúsítóit kitanítsa, hogy a hirdetés címe és árán kívül egyebet, például: az abban foglalt egyes cikkek felírását, vagy tartalmát kikiáltani s azokat tolatkodó módon kinélni, végül terjesztés közben gyermekeket magukkal vinni és maguk mellett tartani nem szabad.

Ezen figyelmeztetésének következménye az illető sajtótermék terjesztésének azonnal leendő megakadályozása, az engedély visszavonása s erről a m. kir. belügyminiszterhez leendő jelentés tételével, végül — egyéb esetleges büntetőjogi következményektől eltekintve — az itt idézett körrendelet 10. §-a értelmében 200 koronáig terjedhető pénzbüntetés és egy éven belül előforduló ismétlés esetében 15 napig terjedhető elzárás és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetés lehet.

Amennyiben pedig ezen engedélyem meghosszabbítását óhajtja, köteles az iránt a fenti határidő lejártá előtt 8 nappal kérvényét beadni, hogy ennek elintézése sz. újabb engedély közzétételével s a rendőrfőkapitányi hivattal közlése megtörténhessen. Felhívom egyben Baranyay Lajos urat, hogy ezen engedélyemnek ide mellékelt kivonatát a legközelebb megelőző lap-példányban tegye közzé s azt hozzámmal 8 nap alatt mutassa be.

Miről Baranyay Lajos főszerkesztő és a rendőrfőkapitány urat az ellenőrzés eszközlése végett értesitem.

Székeshvárot 1913. évi febr. hó 14. napján.

Dr. Saára,
polgármester.

Nyilttér.*)

Alulírott székesfehérvári honvéd főzsrőrmester a 17-ik honvédelmi miniszterrel a nagykiszárai 20-ik honvédelmi miniszterhez való áthelyezésem alkalmából igen tisztelt ismerőseimnek és jóbarátainak az idő rövidsége miatt ez uton mondom Isten-hozzádat. Kérem őket, tartisanak meg szíves emlékeztetkben.

Székeshvárot, 1913. évi február hó 21-én.

Kiváló tisztelettel
Hffel József és neje.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Apróhirdetések.

Apróhirdetések előre fizetendők.

Lapkihirdetők biztos keresettel felvétetnek a kiadóhivatalban, vagy Menyei József felárlásítónál.

Egy borjas tehén eladó Major-utca 11.

Bodajkon a kastéllyal szemben egy csinos uri sarokház 3 szobás új lakással, — egy kulcsra zárható megfelelő mellékhelyiségekkel eladó. Tudakozódní ugyanott lehet.

Házvezetőnőnek, gazdaasszonynak ajánlkozí a belső és külső gazdaságban teljesen jártasközépkorú özvegy, urí nő. Legjobban szeretne pusztára vagy falura menni. Cim a kiadóban.

Rákóczi-utca 17. sz. alatt két szobás lakás, külön egy szoba, bolt, raktár, pince, istálló kiadó. Bővebbet Liget-sor 2. sz. alatt.

4 esetleg 3 szobás modern urilakás megfelelő mellékhelyiségekkel azonnal kiadó, Templomköz 5. sz.

Két szántóföldet a Sárkánykúti dűlőben készpénzfizetés mellett bérbead Szalay Károly a Fejérmegyei Takarékpénztárban.

Budai-ut 106. számú ház eladó.

Boros Péter asztalosműhelyt nyitott Palotai-utca 17. sz. a., ahol mindenféle asztalosmunkát pontosan, jól és jutányosan készít.

UBAK,

akik otthon borotválkoznak, bármilyen székre erősíthető fejtámlát kaphatnak, minnek használatával sokkal könnyebb és kényelmesebb.

Ára 3 korona.

Levélbeli megrendelésre utánvétellel avagy az ár előleges beküldésére postán bérmentve szállítja a készítő :

PÁVEL IMRE ADONY, (Fejérmegyei.)

Zöldség vagy kukorica termelésre egy föld kiadó. Toinai-utca 14.

Lapok, folyóiratok megrendelhetők Horváthné és Rónainé papírüzletében, Kossuth-u. 15.

Kétszobás lakás május 1-re (esetleg azonnal) kiadó Széchenyi-utca 26. sz. alatt.

Alkotmány, a legjobb magyar napilap, kapható Horváthné és Rónainé Kossuth-utcai üzletében.

KIRÁLY ERNŐ MÚLAT.

Sokszor ugy szeretnék sirni, „Futóbolond“ és „Temetés volt a faluban“

tegyjabb, sikerült felvételek, kétoldalu hangfelvétel, kizárólag egyedül csakis

Wagner „Hangszer-Király“-nál

Budapest, József-körút 15.) kaphatók. A „Columbia“ lemezek forrártára. Használt emezeket ráfizetés nélkül becsérél. Legolcsóbban javít, Telefon. Kérje a 68. sz. díszfőárjegyzéket. Figyeljen jól a Wagner névre.

Varrógépjavítások

műhelyünkben gyorsan és szakértően készíttatnak,
SINGER CO. varrógép-részvén-társaság.
Magyarország legnagyobb és legrégebb varrógép-üzlete,
Székeshvárot, Nádorutca, Töltényi-ház

LEGSZEBB ajándék

egy jó és mégis olcsó zongora, vagy pianó.

Használt, de jókarban levő zongorákat veszek és eladok.

Egy mahagóni pianó ugyanolyan szerkezettel eladó.

ROSENSTEIN

Iskola-u. 6. Telefon 291.

SZENT ISTVÁN

ártézi, gőz, iszapmedence és kádfürdő.
Székeshvárot, Bástya-utca 3. szám.

Tisztelettel értesítem a m. t. közönséget, hogy a Szent István gőz- és kádfürdőt megvettem, a melyet két ártézikutttal és iszapmedencével kibővítettem, teljesen ujjonnan átalakítottam és minden gőz- és kádfürdő megfelelően berendeztem. Ártézikutaim kifogyhatatlan mennyiségű, gyógyhatású kristályvízzel látják el naponként az összes fürdőmedencéket.

Ami a fürdőkezelést illeti, azt személyesen fogom vezetni és előre is biztosítom a m. t. közönséget, hogy a legpontosabb kiszolgálás, rend és tisztaság tekintetben szigorú ellenőrzést gyakorlok. Személyzetem első rendű masszírozók és tyukszemvágókból áll, akik szakképzett-ségük és előzékeny modoruk által iparkodnak majd a mélyen tisztelt közönség elismerését és szeretetét megnyerni.

Gőzfürdő napok:

Urak részére: Április 1-től október 31-ig reggel 5 órától, november 1-től március 31-ig reggel 6 órától déli 12 óráig. Ünnepek és vasárnapokon egész nap.
Hölgyek részére: Naponként délután 1 órától este 6 óráig. — Pénteken egész napon át.

Fürdődíjak ruhával együtt:

- Gőzfürdő —60
 - Gyermekek 10 évig . . . —30
 - Porcellán kád 1—
 - Cinkád —80
 - Hűdeg-gyógyfürdő . . . —60
 - Iszapfürdő 2—
 - Szénsavas-fürdő 2—
 - Sósfürdő 1-20
- BÉRLETJEGYEK: 10 db. gőzfürdőjegy 5 K, 10 db. porcellánkád fürdőjegy 8 K, 10 db. cinkád fürdőjegy 7 K.

A mélyen tisztelt közönség szíves pártfogását kérve maradtam teljes tisztelettel

Ifj. TÓGL GYULA,
rürdőtulajdonos.